

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.22.373.2.011.3-057.4:005:37.022(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19266455>

Практична підготовка магістрів дошкільної освіти до організації управлінської та методичної діяльності

Добош Олена Михайлівна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, 89600, м.Мукачево, Закарпатська обл.,

вул. Ужгородська, 26, Україна

o_dobosh@meta.ua

ORCID <http://orcid.org/0000-0002-4598-8791>

Пинзеник Олена Мафтеївна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, 89600, м.Мукачево, Закарпатська обл.,

вул. Ужгородська, 26, Україна,

olena.pinzenik@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7224-941X>

Прийнято: 11.03.2026 | Опубліковано: 27.03.2026

***Анотація:** В умовах оновлення Національної рамки кваліфікацій та запровадження компетентнісного підходу зростають вимоги до керівників та методистів закладів дошкільної освіти. Саме від керівників закладів освіти очікується здатність упровадження сучасних технологій менеджменту, проєктування розвитку освітньої програми та реакція на зміни в освітній*

політиці. **Метою статті** є теоретичне обґрунтування та визначення особливості практичної підготовки магістрів дошкільної освіти до організації управлінської та методичної діяльності в закладі дошкільної освіти, визначення ефективних шляхів її удосконалення в умовах сучасних освітніх трансформацій. У процесі дослідження використано такі **методи**: вивчення та аналіз наукових досліджень відповідно до вказаної теми, аналіз нормативних документів фахової підготовки магістрів за спеціальністю А2 Дошкільна освіта. Було застосовано аналіз навчальних програм проходження організаційно-методичної практики у процесі підготовки магістрів дошкільної освіти, пошук можливостей удосконалення завдань, спрямованих на формування управлінських та методичних компетентностей здобувачів вищої освіти. **Результати** дослідження переконливо доводять значення практичної підготовки магістрів дошкільної освіти до організації управлінської та методичної діяльності, що є цілісним процесом формування фахових компетентностей, спрямованих на виконання управлінських та методичних функцій та поєднує засвоєння теоретичних знань із набуттям практичного досвіду організації освітнього процесу, методичного супроводу педагогічної діяльності та координації освітньої діяльності закладу освіти. **Висновки** дослідження дають можливість виявити конкретні шляхи удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до управлінської та методичної діяльності через використання різноманітних форм і методів освітньої взаємодії, зокрема, практико орієнтованих завдань, проєктної діяльності, рефлексивного аналізу результатів діяльності, а також дотримання визначених педагогічних умов.

Ключові слова: теоретична та практична підготовка магістрів, управлінська діяльність, методичний супровід, освітній процес закладу освіти.

Practical training of master's degree students of preschool education to the organization of managerial and methodological activities

Olena Dobosh

candidate of pedagogical sciences, associate professor, associate professor of the
Department of Pedagogy of Preschool, Elementary Education and Educational
Management of Mukachevo State University, 86900, town Mukachevo, Uzhgorodska
str., 26, Ukraine,

o_dobosh@meta.ua, ORCID <http://orcid.org/0000-0002-4598-8791>

Olena Pynzenyk

candidate of pedagogical sciences, associate professor, associate professor of the
Department of Pedagogy of Preschool, Elementary Education and Educational
Management of Mukachevo State University, 86900, town Mukachevo, Uzhgorodska
str., 26, Ukraine,

olena.pinzenik@gmail.com, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7224-941X>

Abstracy: *Under the conditions of updating the National Qualifications Framework and introducing a competency-based approach, the requirements for managers and methodologists of preschool educational institutions have increased. It is precisely from the managers of educational institutions that the ability to implement modern management technologies, design educational programs, and respond to changes in educational policy are expected. **The purpose** of the article is to provide a theoretical justification and define the specifics of practical training of masters of preschool education in organizing managerial and methodological activities in preschool education institutions, as well as to identify effective ways to improve it in the context of modern educational transformations. During the research, we have used the following methods: study and analysis of scientific research related to the topic,*

*analysis of regulatory documents on professional training of masters in the specialty A2 Preschool Education. An analysis of training programs for organizational and methodological practice in the process of training masters of preschool education has been applied, as well as a search for opportunities to improve tasks aimed at forming managerial and methodological competencies of higher education seekers. **The results** of the research convincingly prove the importance of practical training of masters of preschool education in organizing managerial and methodological activities, which is an integral process of forming professional competencies aimed at performing managerial and methodological functions and combines the acquisition of theoretical knowledge with the acquisition of practical experience in organizing the educational process, methodological support of pedagogical activities, and coordination of educational activities at educational institutions. **The conclusions** of the research make it possible to identify specific ways to improve the professional training of future preschool education specialists in management and methodological activities through the use of various forms and methods of educational interaction, in particular, practice-oriented tasks, project activities, reflective analysis of activity results, as well as compliance with certain pedagogical conditions.*

Key words: *theoretical and practical training of masters, management activities, methodological support, educational process of an educational institution.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Умови суспільного та економічного розвитку сучасності висувають до системи професійної освіти нові вимоги підготовки компетентного й конкурентноспроможного фахівця, здатного ефективно працювати в умовах постійних змін. Фахівець нового типу має вміти самостійно та креативно розв'язувати професійні завдання, бути готовим до безперервної освіти та особистісного розвитку. Трансформація стратегії професійної підготовки

фахівців, зокрема, майбутніх педагогів дошкільної освіти, відбувається в умовах інноваційних змін. Сучасні науковці приділяють особливу увагу формуванню спеціалістів, які вміють креативно застосовувати управлінські та методичні професійні компетентності в нових життєвих реаліях та оперативно діяти в умовах стрімких змін.

У зв'язку з цим у сучасній вітчизняній педагогіці спостерігаються складні та неоднозначні процеси трансформації професійної освіти, зміни її змістових характеристик. Однією з характерних ознак цих змін є оновлення та переосмислення сутності практичної підготовки здобувачів вищої освіти, і майбутніх фахівців дошкільної освіти зокрема.

Компетентності сучасних педагогів мають бути різноплановими й універсальними, відповідати темпам розвитку суспільства. Адже, як вважає В. Кузь, стрімкий розвиток суспільних перетворень, активне впровадження нових наукових винаходів у життя соціуму суттєво вплинули на вимоги, що висуваються перед освітніми системами. Орієнтуючись на сучасний ринок праці, освіта у найближчій перспективі вважає пріоритетним уміння особистості оперувати такими технологіями та знаннями, що зможуть задовольнити потреби інформаційного суспільства та здатні підготувати молодь до виконання нових завдань у майбутньому. Саме тому ситуація сьогодення диктує необхідність нових підходів до підготовки педагогів, психологічно обізнаних зі специфікою взаємодії з людьми, здатних швидко адаптуватися до змін [1, с. 28].

Одним з вагомих показників рівня фахової підготовки є якість управлінських процесів та методичної освітньої діяльності, яку вони забезпечують. Аналіз теоретично-методичних аспектів підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти засвідчує недостатню увагу до управлінських процесів на рівні методичного супроводу освітнього процесу закладу дошкільної освіти. Актуальність проблеми зумовлюється тим, що якість освітньої діяльності безпосередньо залежить від професійної компетентності педагогів, а її розвиток

забезпечується саме через методичний супровід, який організовується за допомогою управлінських механізмів.

У процесі аналізу результатів освітньої діяльності педагогічних колективів закладів дошкільної освіти виявлено недостатню підготовленість до управління методичною діяльністю, заснованою на інноваційних підходах, на вмінні орієнтуватися у пошуках шляхів модернізації освітнього процесу, плануванні та оптимізації процесу розвитку закладу освіти, сприяння покращення якості надання освітніх послуг.

Практична підготовка фахівців дошкільної освіти має бути спрямована на формування здатності компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог [2].

Саме тому потребують детальних наукових розвідок проблеми забезпечення якості управлінських процесів закладів дошкільної освіти, оволодіння якими у процесі практичної підготовки майбутнього професіонала сприятиме забезпеченню необхідного рівня готовності магістрів дошкільної освіти до інноваційного розвитку, що супроводжується управлінськими та методичними процесами освітньої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У наукових дослідженнях вітчизняних учених розкрито специфіку підготовки магістрантів до управлінської діяльності у різних професійних сферах: військово-соціальній галузі – О. Бойко [3], сфері державного управління – В. Лунячек [4], а також у освітній галузі – В. Берека [5], В. Ткаченко [6] та ін.

Значна кількість досліджень присвячена підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня до викладацької діяльності. У роботах А. Богуш [7], Е. Карпової [8], Н. Ничкало [9], О. Фізеші [10] та інших досліджуються умови,

засоби, форми та методи формування фахових компетентностей, пов'язаних з підготовкою здобувачів вищої освіти до педагогічної освітньої діяльності. Результати досліджень переконливо доводять, що сучасна система освіти характеризується динамічним розвитком і упровадженням інноваційних форм та методів підготовки здобувачів вищої освіти. Вона потребує постійного оновлення змісту освітньо-професійних програм і включення актуальних дисциплін, спрямованих на формування професійної мобільності, розвитку гнучких «soft skills» навичок, інноваційно-комунікаційної компетентності, вміння вирішувати складні професійні завдання.

Удосконалення освітнього процесу підготовки магістрів – майбутніх фахівців дошкільної освіти, розглядається у різних аспектах. Так, Л. Березовська [11] здійснила аналіз теоретичних основ підготовки здобувачів вищої освіти магістерського рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта» до викладання фахових методик. Дослідницею охарактеризовано законодавчу нормативну базу, що регламентує специфіку професійної підготовки фахівців закладів дошкільної освіти. Для нашого дослідження корисним є визначення професійної компетентності викладача фахових методик дошкільної освіти, яку автор визначає як єдність теоретичної і практичної готовності, що містить сукупність необхідних для здійснення викладацької діяльності компетенцій: інтелектуальних (загальна ерудованість, обізнаність, професійна спрямованість), особистісно-індивідуальних (саморозвиток, самовдосконалення, само-організація, толерантність тощо), комунікативних (уміння спілкуватися, пояснювати матеріал, взаємодіяти в колективі), методичних (уміння, навички, здатність оперувати сучасними методиками та технологіями) [11, с.198]. У даному випадку компетентність викладача виявляє багато спільного з компетентністю управлінця та методиста закладу освіти.

Питання вивчення специфіки складових управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти займає одне з провідних місць у

нормативно-правових актах та наукових працях сучасних дослідників. У контексті загального теоретико-методологічного підходу до фахової підготовки майбутніх керівників закладів освіти особливої значущості набувають наукові дослідження О. Дубасенюк [12], А. Кузьмінського [13], І. Орос [13], Т. Кучай [13], К. Шовш [13], І. Силадія [13], О. Біди [13], О. Мармази [14] та інших.

Численні дослідження присвячені особливостям управлінської культури керівників закладів освіти. Так, Т. Пономаренко наголошує на складності та багатовимірному характерові управлінської діяльності в освітній сфері, позаяк на її формування та реалізацію в освітньому процесі впливають нормативні та змістові трансформації, зумовлені глобалізаційними тенденціями та процесами державотворення [15, с. 101].

На думку О. Добош та О. Пинзеник, управлінська ефективність керівника закладу дошкільної освіти – це сукупність компетентностей, що визначаються здатністю керівника забезпечувати результативність і якість функціонування закладу дошкільної освіти шляхом раціонального методичного супроводу організації освітнього процесу, ефективного використання ресурсів, мотивації педагогічного колективу та створення безпечного та сприятливого освітнього середовища для всебічного розвитку дітей, що зумовлює забезпечення якості освіти [16, с. 70].

Детально та ґрунтовно розкрито особливості організації роботи закладу вищої освіти з підготовки майбутніх управлінців у наукових розвідках Н. Бондаренко, Т. Грибоєдової та Т. Корнєєвої [17], А. Гуржій та Л. Карташової [18]. Авторами висвітлюються підходи до організації ділового спілкування в різних системах: «директор – педагоги ЗДО», «директор – батьки вихованців», «директор – педагоги ЗДО – діти дошкільного віку». Значну увагу акцентовано на необхідності приділяти увагу створенню безпечного, психологічно-комфортного, розвивального середовища, налагодженню гармонійних стосунків

між усіма учасниками освітнього процесу. Як справедливо переконують результати дослідження, «висококваліфікований спеціаліст, який не володіє культурою ділового спілкування, не створить умови до плідної співпраці, а навпаки, буде причиною конфліктів та непорозумінь. А відсутність гармонії, поваги та толерантності у спілкуванні дорослих призводить до порушення позитивного мікроклімату ЗДО від чого дуже страждають діти і імідж такого закладу не буде високим» [17, с. 250]. Результатом освітньої діяльності, присвяченої підготовці майбутніх управлінців дошкільної освіти має бути «готовність майбутніх фахівців з дошкільної освіти до виконання різних важливих функцій (адаптаційної, навчальної, виховної, розвивальної, діагностичної, правової та соціально-реабілітаційної). Особливу увагу здобувачів слід звертати на формування вмінь здійснювати вплив на дошкільників через батьків і вважаємо, що керівник ЗДО має зосереджуватися на пошуках сучасних інструментів взаємодії і з педагогами» [17, с. 254].

Поняття готовності до управлінської діяльності детально розкривається науковцями та практиками освітньої галузі. У дослідженнях С. Гаврилюк і Г. Борин [19] розкривається зміст поняття «готовності» у співвідношенні із професійною готовністю керівника ЗДО до управлінської діяльності, наголошують на тому, що «важливе значення у формуванні професійної готовності майбутніх керівників ЗДО до управлінської діяльності має компетентнісний підхід. Найвищим рівнем управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти є професійна управлінська компетентність» [19].

Дослідницька компетентність та навички методичного супроводу є складовими професійної готовності. На думку Н. Дудник, професійна готовність — це один із складників професійної компетентності — інтегральної характеристики керівника ЗДО. За словами дослідниці, це готовність керівника до самореалізації в професійній і педагогічній діяльності [20, с. 43], що передбачає такі характеристики: «готовність до змін, керівництво закладом

дошкільної освіти як системою, освіченість, оптимістичність, умотивованість, рефлексія, здатність до самопізнання та саморозвитку» [20, с. 44].

Таким чином, дослідження сучасних науковців, присвячені підготовці до управлінської діяльності, є детальними та багатовимірними. Попри наявності численних наукових розвідок, проблема практичної підготовки магістрів дошкільної освіти до здійснення управлінської та методичної діяльності ще не отримала достатнього та цілісного висвітлення в сучасній науковій літературі. Це відкриває можливості для узагальнення наявних підходів, їх систематизації та подальшого удосконалення наукових досліджень у цьому перспективному напрямі.

Вирішення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Практична підготовка магістрів дошкільної освіти до організації управлінської діяльності є актуальною проблемою сучасної фахової підготовки та освітньої практики, позаяк трансформаційні процеси в системі дошкільної освіти, оновлення нормативно-правової бази та зростання вимог до професійної компетентності керівників закладів освіти потребують фахівців нового типу – компетентних, озброєних методикою дослідницько-проективної діяльності, здатних до стратегічного мислення та інноваційної діяльності. У свою чергу, підвищення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти залежить від рівня сформованості у майбутніх керівників управлінських, організаційних та методичних компетентностей.

Проте недостатньо дослідженими залишаються питання змістового та технологічного забезпечення практичної підготовки магістрів до управлінської та методичної діяльності, визначення ефективних педагогічних умов її реалізації, моделей інтеграції теоретичної і практичної складових професійної підготовки, а також показників сформованості готовності майбутніх фахівців до виконання управлінських функцій у закладі дошкільної освіти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Мета статті – теоретично обґрунтувати та визначити особливості практичної підготовки магістрів дошкільної освіти до організації управлінської та методичної діяльності в закладі дошкільної освіти, намітити ефективні шляхи її удосконалення в умовах сучасних освітніх трансформацій.

Завданнями дослідження є:

- 1) уточнити сутність та структуру практичної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до організації управлінської та методичної роботи в закладі дошкільної освіти;
- 2) визначити завдання, зміст, форми та методи практичної підготовки магістрів до виконання управлінських та методичних функцій;
- 3) обґрунтувати педагогічні умови ефективної організації практичної підготовки у процесі надання освітніх послуг;

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів.

Сучасний етап розвитку людської цивілізації характеризується кардинальними соціально-економічними змінами, активізацією глобалізаційних процесів, значним розширенням інформаційного простору та цифровою трансформацією усіх сфер суспільного життя. Такі тенденції суттєво впливають на систему освіти, зумовлюючи її модернізацію та оновлення змісту, форм та методів професійної підготовки фахівців. Це зумовлює значне підвищення вимог до рівня професійної компетентності майбутніх педагогів, зокрема, до сформованості у них готовності керувати освітнім процесом за допомогою методичного супроводу.

Саме це визначає необхідність підготовки конкурентоспроможних, мобільних, інноваційно зорієнтованих фахівців, здатних до ефективної організації освітнього процесу, реалізації управлінських функцій, забезпечення методичного супроводу освітньої діяльності та прийняття обґрунтованих рішень

в умовах постійних змін. Це і визначає актуальність проблеми формування управлінської та методичної компетентності майбутніх педагогів.

Проблема практичної підготовки магістрів дошкільної освіти до професійної діяльності широко розкривається у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених.

Так, Л. Зімакова розглядає підготовку майбутніх керівників дошкільної освіти у світлі актуальних проблем, пов'язаних зі зміною пріоритетів управлінської діяльності директора закладу дошкільної освіти в умовах воєнного стану та переходу до дистанційного і змішаного форматів взаємодії з дітьми, батьками та педагогічними працівниками. Значну увагу автор акцентує на необхідності дотримання положень нормативних документів, що визначають зміст та завдання освітньої діяльності. Як справедливо доводить дослідниця, «ми маємо підготувати майбутніх фахівців з дошкільної освіти до виконання різних важливих функцій (адаптаційної, навчальної, виховної, розвивальної, діагностичної, правової та соціально-реабілітаційної). Особливу увагу здобувачів звертаємо на формування вмінь здійснювати вплив на дошкільників через батьків і вважаємо, що керівник ЗДО має зосереджуватися на пошуках сучасних інструментів взаємодії і з педагогами» [21, с. 99].

Для оптимізації процесу підготовки магістрів до професійної діяльності висвітлюються питання структури та сутності практичної підготовки. Зокрема, Г. Ватаманюк розглядає практичну підготовку майбутніх вихователів як систему освітніх заходів, що веде до оволодіння педагогічним інструментарієм, завдяки якому можна досягати освітніх цілей, розвивати основні професійні якості – переконання і педагогічну спрямованість на роботу з дошкільниками. Визначено складові змісту педагогічної практики – навчальна, виховна, наукова, комплексна і творча [22, с. 205]. Детальна характеристика складових переконує у необхідності інтеграції завдань, що сприятиме успішному формуванню професійних компетентностей майбутнього педагога. Практичну підготовку

майбутніх фахівців дошкільної освіти автор визначає як систему освітніх заходів (формальної і неформальної освіти), що веде до оволодіння здобувачами освіти педагогічним інструментарієм, завдяки якому можна досягати освітніх цілей і вирішувати освітні завдання [22, с. 210].

Вагома частина наукових розвідок присвячена проблемі організації методичної роботи в системі дошкільної освіти. Т. Шанскова пов'язує питання впливу методичної роботи на удосконалення професійного розвитку педагогів [23]. Т. Шинкар розглядає методичну роботу закладів дошкільної освіти у світлі нормативно-правових аспектів [24].

У контексті дослідження виникає потреба у уточненні поняття «управлінська діяльність».

Як зазначає І. Силадій, феномен «управління» в контексті управління освітою у сучасних дослідженнях розглядається через діяльність, спрямовану на забезпечення вимог якості. Тому основну відмінність між загальною системою управління та системою управління освітою вчені вбачають у тому, що остання полягає у встановленні та використанні всіма суб'єктами освіти пріоритетів якості: якості розумів, якості процесу та якості результатів цього процесу. Цілком погоджуємося із твердженням про те, що управління освітою базується на визнанні кожного з учасників освітнього процесу як повноправного й активного суб'єкта, головним принципом управлінського процесу є людиноцентризм, а управління освітою здійснюється як процес інноваційний, пошуковий, творчий [25].

Поняття управлінської діяльності керівника закладу освіти має комплексний і багатовимірний характер, оскільки охоплює такі складові: управлінська компетентність, управлінська культура та освітній менеджмент. Насамперед на її формування й реалізацію в освітньому процесі впливають зміни нормативно-правового та змістового характеру, які у свою чергу зумовлені глобалізаційними тенденціями.

Одним із нормативно-правових актів, що окреслює зміст стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти, є Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», в якому чітко визначено «образ керівника закладу дошкільної освіти через перелік трудових функцій та опис компетентностей, якими він має володіти, аби стати успішним менеджером в умовах сучасних реалій» [26, с. 7].

Професійним стандартом «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» визначено перелік професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них. Трудова функція «Управління закладом дошкільної освіти» передбачає організаційно-методичну компетентність керівника, що виражається у здатності забезпечувати організацію освітнього процесу у закладі дошкільної освіти з урахуванням запитів його учасників; здатність створювати умови для ефективного функціонування команди психолого-педагогічного супроводу, а також здатність до методичної підтримки супроводу педагогічного персоналу закладу дошкільної освіти [27, с. 8].

На наше глибоке переконання, практична підготовка сприяє інтеграції теоретичних знань із реальними умовами професійної діяльності, формує управлінські, організаційні, комунікативні та методичні компетентності, забезпечує розвиток лідерських якостей, стратегічного мислення та відповідальності за прийняття управлінських рішень. Виконання завдань практики сприяє удосконаленню навичок планування, аналізу, моніторингу та оцінювання якості освітнього процесу, сприяє набуттю досвіду взаємодії з педагогічним колективом, батьками, партнерами освітнього процесу. Ефективно організоване проходження практики формує здатність здобувачів до інноваційної діяльності та упровадження сучасних освітніх технологій.

Відповідно до цього в освітньо-професійній програмі підготовки магістра за спеціальністю А2 «Дошкільна освіта» запроваджено нормативну освітню компоненту «Практика професійна (організаційно-методична)». Уведення цієї

складової зумовлене об'єктивною потребою посилення практичної спрямованості підготовки магістрів дошкільної освіти та забезпечення інтеграції теоретичних знань із реальними умовами функціонування закладів дошкільної освіти. Актуальність практики визначається також необхідністю формування у майбутніх фахівців управлінської та методичної компетентності, здатності до організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти, координації діяльності педагогічного колективу, готовності до здійснення моніторингу якості освіти та впровадження інноваційних підходів до організації освітньої діяльності ЗДО.

Професійна підготовка фахівців дошкільної освіти здійснюється шляхом оволодіння теорії і педагогічної майстерності, яка формується у здобувачів вищої освіти у процесі професійної (організаційно-методичної) практики. Практика спрямована на: формування сучасного педагога в умовах модернізації дошкільної освіти в Україні; поглиблення теоретичної підготовки здобувачів до управлінської та методичної діяльності в закладах дошкільної освіти, надає можливість здобувачам ознайомитись з багатогранною роботою директора та методиста ЗДО, сприяє закріпленню та поглибленню фахових теоретичних знань, формуванню уміння застосовувати їх у процесі реалізації управлінських та методичних функцій у системі дошкільної освіти.

Програма практики насичена різноманітними завданнями, деякі з них студенти-практиканти виконують колективно з працівниками закладу дошкільної освіти, що сприяє виробленню у них вмінь планувати спільну діяльність, узгоджувати власну діяльність із діяльністю колег, координувати спільні дії, виявляти взаємодопомогу, формувати відповідальність за спільну справу тощо. Даний вид практики завершує вивчення здобувачами курсу «Організаційно-управлінська діяльність в дошкільній освіті», де вони оволодівають теорією управлінської діяльності в галузі дошкільної освіти, знайомляться із сучасними методами та формами управління та планування освітнього процесу. Це дозволяє під час практики використовувати знання,

уміння і навички, одержані в процесі теоретичної підготовки, попереднього виду практики та самостійної роботи, спрямованої на вивчення діяльності закладів дошкільної освіти.

Метою професійної (організаційно-методичної) практики є формування фахової компетентності, професійної майстерності магістрів дошкільної освіти, реалізації знань та умінь, необхідних для організації роботи у закладах дошкільної освіти; методичному забезпеченні освітнього процесу та управлінні ним; підвищенні інтересу до професійно-організаторської діяльності, удосконаленні організаційно-педагогічних навичок, умінні творчо застосовувати теоретичні та методичні знання в практичній діяльності.

Основними завданнями практики є: 1. Формування та удосконалення навичок здобувачів щодо організації педагогічного процесу у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів та технологій. 2. Розширення знань про організацію діяльності закладу дошкільної освіти в сучасних умовах, керівництво дошкільною освітою. 3. Удосконалення умінь спостерігати, аналізувати організаційні моменти педагогічного процесу, здійснювати окремі форми контролю освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. 4. Формування уміння застосовувати набуті знання для здійснення науково-дослідної роботи, розвивати дослідницькі уміння та навички, сприяти розвитку наукового потенціалу магістрантів. 5. Формування умінь об'єктивно аналізувати освітню та методичну роботу закладу дошкільної освіти відповідно до вимог нормативних та програмно-методичних документів в галузі дошкільної освіти; формулювати чіткі пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

У процесі проходження організаційно-методичної практики здобувачі вищої освіти знайомляться з базою практики, керівництвом закладу дошкільної освіти, наставником та спостерігають за особливостями реалізації освітнього процесу в ЗДО, управління ним (стан укомплектування ЗДО, кадрове

забезпечення, рівень забезпеченості матеріально-технічної бази, базові напрями роботи закладу освіти; ознайомлення із правилами внутрішнього трудового розпорядку освітньої установи, посадовими обов'язками директора, вихователя-методиста, вихователя; змістом посадових інструкцій з охорони життя і здоров'я дітей у ЗДО, дотримання правил техніки протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічних вимог під час проходження педагогічної практики).

На першому етапі практики основним змістом є виконання всіх функцій вихователя-методиста закладу дошкільної освіти (діагностична, корекційна, комунікативна, організаторська, координуюча та функція професійного самовдосконалення). Другий етап організаційно-методичної практики передбачає здійснення методичного супроводу освітнього процесу, організації діяльності методичного кабінету. Професійна діяльність вихователя-методиста охоплює здійснення методичної роботи, що реалізується через виконання функцій методичного супроводу освітнього процесу, координації професійної діяльності педагогічних працівників і надання їм фахової підтримки. У процесі проходження практики магістри демонстрували вміння організації та проведення педагогічних рад, тематика яких корелюється з актуальними проблемами дошкільної освіти: «Створення безпечного та розвивального освітнього середовища ЗДО», «Формування ключових компетентностей дітей дошкільного віку», «Сучасні підходи до організації освітнього процесу ЗДО у відповідності до вимог Базового компонента дошкільної освіти».

Проведення методичних семінарів на теми «Використання інноваційних педагогічних технологій у роботі з дошкільниками», «Інклюзивна освіта в ЗДО: практичні аспекти організації освітнього процесу» проходили у творчій атмосфері і сприяли професійному зростанню педагогічних працівників та обміну педагогічним досвідом. Педагоги мали можливість обговорити проблемні аспекти професійної діяльності, поділитися власними напрацюваннями та отримати методичні рекомендації. Особливий інтерес у

педагогів викликали майстер-класи («Використання інтелектуальних карт у роботі з дітьми», «Створення інтерактивних освітніх матеріалів для роботи з дітьми» та ін.), під час яких було продемонстровано ефективні методи і форми освітньої діяльності, інтерактивної співпраці з дітьми та батьками. Учасники мали можливість ознайомитися з інноваційними підходами до організації освітньої діяльності, практично опрацювати методики та корисні рекомендації щодо їх використання у власній педагогічній практиці.

Практика також передбачає партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу відповідно до освітньої програми закладу. Результати проведеної роботи засвідчують про здійснення партнерської взаємодії на засадах поваги, довіри, відкритого діалогу та співпраці між суб'єктами освітньої діяльності. Співпраця з батьками вихованців здійснювалася шляхом організації тематичних зустрічей, інформаційних годин, а також через використання сучасних інформаційно-комунікаційних засобів (онлайн-консультацій, інформаційних груп тощо).

Основними напрямками діяльності вихователя-методиста є: розвиток професійних компетентностей; організація та створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами; використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі та професійній діяльності, правила кібернетичної безпеки; розвиток мовленнєвої, цифрової, комунікаційної та емоційно-етичної компетентності; розвиток управлінської компетентності з використанням можливостей формальної, неформальної та інформальної освіти.

Окрім традиційних форм методичної та управлінської діяльності програмою передбачено і активне використання під час виконання завдань практики інноваційно-проектних способів взаємодії з педагогічними працівниками: реалізація освітніх проєктів; упровадження інноваційних

технологій, участь у дослідно-експериментальній роботі, створення методичних кейсів та електронних ресурсів. Активно упроваджуються у процесі проходження практики дистанційні форми роботи: онлайн-консультації, відеонаради, робота в цифрових освітніх платформах, створення електронних методичних матеріалів.

Форми методичної роботи у діяльності керівника закладу освіти та методиста визначаються завданням методичного супроводу освітнього процесу, координації діяльності педагогів та забезпечення їх професійного зростання.

Таким чином, організаційно-методична практика є важливим складником професійної підготовки магістрів дошкільної освіти, позаяк сприяє формуванню та розвитку управлінських та методичних компетентностей. У процесі виконання завдань практик здобувачі набувають досвіду організації методичної роботи, координації освітньої діяльності, планування та аналізу якості надання освітніх послуг, а також здійснення методичного супроводу професійної діяльності педагогів.

Окрім того, практика сприяє розвитку навичок професійної комунікації, партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, уміння приймати управлінські рішення та застосовувати сучасні педагогічні підходи у діяльності закладу дошкільної освіти. Це забезпечує готовність майбутніх педагогів до ефективного виконання професійних функцій у сфері управління та методичного забезпечення освітнього процесу.

Висновки. Результати дослідження проблеми особливостей практичної підготовки магістрів дошкільної освіти до організації управлінської та методичної діяльності в закладі дошкільної освіти дали нам можливість встановити, що практична підготовка є цілісним процесом формування професійної готовності магістрів до виконання управлінських та методичних функцій, який поєднує засвоєння теоретичних знань із набуттям практичного досвіду організації освітнього процесу, методичного супроводу педагогічної

діяльності та координації роботи педагогічного колективу. З'ясовано, що її зміст передбачає залучення здобувачів освіти до планування, організації та аналізу якості освітнього процесу. Ефективність такої підготовки забезпечується використанням різноманітних форм і методів освітньої взаємодії, зокрема, практико орієнтованих завдань, проєктної діяльності, рефлексивного аналізу результатів діяльності. Для ефективного здійснення завдань практичної підготовки магістрів необхідно дотримуватися педагогічних умов, до яких належить: інтеграція теоретичної та практичної складових професійної підготовки, створення професійно спрямованого освітнього середовища, залучення майбутніх педагогів до реальної управлінської та методичної діяльності закладу дошкільної освіти, а також забезпечення партнерської взаємодії між закладом вищої освіти та закладами дошкільної освіти.

Отже, результати дослідження підтверджують, що ефективна організація практичної підготовки сприяє формуванню професійної компетентності магістрів дошкільної освіти та їх готовності до здійснення управлінської та методичної діяльності в закладі дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Кузь В. Г. Нова освітня парадигма – нові освітні технології. *Педагогіка і психологія*. 2011. № 2. С. 28-35.

2. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти». Наказ Міністерства освіти і науки України №572 від 29.04.2020 р. URL:<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf> (дата звернення 01.03.2026 р.).

3. Бойко О. Теоретичні та методичні основи формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів збройних сил України у процесі професійної підготовки: автореф... дис. на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спец. 13.00.04 Київ, 2021. 20 с.

4. Лунячек В. Е. Основні підходи до визначення понятійно-термінологічного апарату процесу підготовки магістрів за спеціальністю «Державне управління». *Новий колегіум*. 2010. № 6 (61). С. 56–63.
5. Берека В. Магістерська підготовка майбутніх менеджерів освіти: особистісно орієнтований підхід. *Молодь і ринок*. 2011. № 6. С. 21-25.
6. Ткаченко В. П. Підготовка керівників закладів освіти на основі компетентнісного підходу: досвід Сполученого Королівства: автореф... дис. на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спец. 13.00.04 Київ, 2021. С. 20.
7. Богуш А. М. Професійна підготовка майбутніх вихователів до спілкування з дітьми дошкільного віку в полікультурному середовищі. *Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал*. Випуск 7. Харбін : Харбінський інженерний університет, 2024. С.108-109.
8. Карпова Е. Підготовка викладачів вищої школи до викладацької діяльності як чинник якості вищої освіти. *Наука і освіта*. № 6. 2011. С. 4-7.
9. Ничкало Н., Р. Гуревич, М. Кадемія, А. Кобися, В. Кобися, Г. Гордійчук. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в умовах дуальної освіти засобами комп'ютерно орієнтованих технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Том 85, № 5. 2021. С.185-203.
10. Фізеші О. Особливості підготовки майбутніх викладачів педагогіки до викладання курсу «Дидактика». *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. № 1(48), 2021. С. 423-426.
11. Березовська Л. Теоретичні засади підготовки студентів магістратури до викладання методик дошкільної освіти. *Збірник наукових праць. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2(6), 2021. С. 193-200/

12. Дубасенюк О. А. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: [монографія]. Житомир. Житомир. держ. пед. ун-т, 2003. 193 с.
13. Кузьмінський А., Орос І., Кучай Т., Шовш К., Силадій І., Біда О. Модернізація професійної підготовки майбутніх керівників закладів освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Випуск 66., 2022. С. 142-149.
14. Мармаза О. Підготовка керівника закладу освіти до стратегування в умовах сьогодення на засадах компетентнісного підходу. *Імідж сучасного педагога*. № 1 (226), 2026. С. 66-71.
15. Пономаренко Т. О. Формування управлінської культури керівників дошкільної освіти в умовах формальної освітньої діяльності. *Розвиток професіонала і професіоналізму сучасного педагога в постнекласичній парадигмі*. 2019. С.100-102.
16. Добош О., Пинзеник О.. Управлінська ефективність і методична майстерність: нові орієнтири для удосконалення освітнього процесу закладу дошкільної освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. (issn 2524-0609). 2025. Випуск 2 (57). С. 67-72.
17. Бондаренко Н., Грибоедова Т., Корнєєва О. Особливості підготовки магістрів до здійснення управлінської діяльності закладів дошкільної освіти на сучасному етапі. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. № 2(106), 2024. С. 248-258.
18. Гуржій А., Карташова Л. Підготовка керівників закладів освіти до організації змішаного навчання. *Сучасні досягнення в науці та освіті : зб. пр. XVII Міжнар. наук. конф., 22–29 вересня 2022 р., м. Нетанія (Ізраїль)*. Хмельницький : ХНУ, 2022. С. 27-30.
19. Гаврилюк С., Борин Г. Формування професійної готовності майбутніх керівників закладів дошкільної освіти до управлінської діяльності. *Збірник*

наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2023. № 3. С. 133-139.

20. Дудник Н. А. Професійна компетентність керівника сучасного закладу дошкільної освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2022. № 82. С. 41-45.

21. Зімакова Л. (2019). Професійна підготовка магістрів дошкільної освіти до використання інноваційних технологій: змістовий компонент. *Витоки педагогічної майстерності*, (23), 98–102.

22. Ватаманюк Г. Практична підготовка майбутніх вихователів: зміст і шляхи вдосконалення . (2023). *Педагогічна освіта: теорія і практика*, (34), 200–216.

23. Шанскова Т. І. Професійний розвиток педагогічних працівників закладів дошкільної освіти у процесі методичної роботи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах*. Запоріжжя. 2020. Вип. 70, Т. 4. С.45–50.

24. Шинкар Т. Ю. Методична робота в закладах дошкільної освіти: нормативно-правові аспекти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Вип.4(28). С.252–257.

25. Силадій І. М. *Професійна підготовка менеджерів освіти до управлінської діяльності* (Автореф. дис. канд. пед. наук). Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2012. 20 с.

26. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства освіти України №620-21 від 28 вересня 2021 р. 24 с.

27. Косенчук О., Стягунова О. Імплементация професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». *Дошкільне виховання*. 2023. С.7–9.

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ